

og at man derfor sætter det i en saadan Forbindelse. Det har ogsaa viist sig, at flere ærede Medlemmer, som have talt for dette Forslag, have givet Anthyndinger af, at det ikke gif vidt nok, og at man skulde gaae videre, idet flere, saavidt jeg har forstaaet, ere gaaede ud fra, at man skulde have det saakaldte Sikkerhedsbælte omkring samtlige Kjøbstæder. Dette gjør, at jeg ikke kan undlade at udtale — jeg skal gjøre det i al Korthed, da Spørgsmaalet før har været debatteret her — at man ikke kan sige, at Tilstanden før 1857 var en saadan, at Næringsloven ikke gjorde Andet end afflaffede Bevillingerne og gav Frihed til det, man tidligere kunde faae ved Bevilling. Dette er ikke rigtigt; før 1857 havde Kjøbstæderne en ganske anden Forret end en saadan. De Bevillinger, der da kunde gives, kunde for de vigtigste Haandværk ikke gives uden til Steder, der laae i en vis Afstand fra de forskjellige Kjøbstæder; de kunde ikke gives saaledes, at vedkommende Haandværkere kunde forarbejde Alt, hvad der kunde siges at ligge under dette Haandværk, men de vare stillede indensfor visse Grændser med Hensyn til Udøvelsen af deres Haandværk, og der kunde ikke gives Bevilling til at holde et større Antal Medhjælpere end en Svend og en Dreng, hvilket var en meget ringe Udøvelse af Haandværket. Altsaa var den Tilstand, som før 1857 fandtes her i Landet med Hensyn til Næringsvæsenet, en ganske anden end den, der blev indført ved Loven af 1857. Det har bestandigt været min Mening, og er det endnu i dette Dieblif, at man, skjøndt det var tidsvarende at komme ind paa en større Næringsfrihed, dengang gjorde et altsfor stort Spring paa eengang. Vi have i alle Retninger, hvor der har været Tale om Reformer, ved hvilke det antages, at hidtilværende Udøvere af en Ret vilde komme til at lide Skade ved den Lov, der indførte Reformen, bestemt en vis Overgangstid; men dette kunde man ikke faae indført ved Forhandlingerne om Næringsforholdene, hvorimod man indsatte visse Bestemmelser, der skulde yde Kjøbstæderne Sikkerhed ligeoverfor den større Næringsfrihed, man gav Landet. Det forekommer mig, at da der endnu kun er forløbet 8 Aar, siden Næringsloven blev

givet, og da det Spring, som da blev gjort, for alle dem, der tænke som jeg, var for stort, vilde det være forunderligt, ikke at blive staaende herved i længere Tid. Allerede efter 8 Aars Forløb at gaae videre kan jeg ikke paa nogen Maade finde rigtigt; men jeg mener, at man maa give denne Næringslov en fuld, rum Tid til at udvikle sig, saaledes at man kan see dens Følger i en længere Tid, inden man gaaer videre i den Retning. Spørgsmaalet er altsaa for mig, om man kan gaae ind paa dette Lovforslag, uden derved at ryste ved Næringsloven med Hensyn til dette Spørgsmaal i det Hele. Jeg har nu vel hørt enkelte Talere mene, at dette Sikkerhedsbælte omkring Kjøbstæderne ikke var til Gavn for disse, Nogle mege endog, at det er til Skade, men for mig er Spørgsmaalet i saa Henseende, hvad Kjøbstæderne selv sige, hvorimod jeg ikke spørger om, hvad de enkelte Medlemmer her mene i saa Henseende. Næringsloven af 1857 har en Bestemmelse, som siger, at naar en Kjøbstads Communalbestyrelse henvender sig til Indenrigsministeren, kan han for dens Vedkommende have Vættet, men nu spørger jeg: Har nogen Kjøbstads Communalbestyrelse gjort et saadant Andragende? (R. E. Larsen: Ja!) De, der have gjort det, have viist, at de ansee det for skadeligt at beholde Vættet; men der er vistnok i alt Fald kun meget faa, og maaffee kun et enesteende Exempel derpaa, og med Hensyn til de Kjøbstadcommunalbestyrelser, der ikke hidtil have gjort et saadant Skridt, maa man derimod gaae ud fra, at de ansee det for at være til Gavn, at Vættet bestaaer. En Communalbestyrelse vilde svigte sin Pligt ligeoverfor Borgerne, naar den ikke androg paa Vættets Ophevelse, hvis den ansaae det for at være til Skade, og en Kjøbstad vilde vel ogsaa vide at finde en Communalbestyrelse, der androg derpaa, naar den ønskede det. Saalænge altsaa et saadant Skridt ikke er gjort, maa det antages, at Kjøbstæderne ansee det for at være til Fordeel for sig, at de have dette Sikkerhedsbælte, og dette er i saa Henseende afgjørende for mig. Seer jeg nu imidlertid hen til det foreliggende Lovforslag, maa jeg, idet jeg for mit Vedkommende paa det Bestemteste maa